

Efnistegundir og tegundir viðfanga í Ölmu

Kristín Lilja Thorlacius Björnsdóttir – Gæðastjóri Gagnis
Fræðslufundur skrásetjara 30. maí 2024

Gagnaflutningar og lagfæringar

- FMT sviðið í Aleph fluttist ekki yfir í Ölmú
- Í Ölmú eru efnistegundir (material types) og tegundir viðfanga (resource types)
- Miklar lagfæringar eftir gagnaflutninga úr Aleph til að láta viðföng flokkast rétt í efnistegundir og tegundir viðfanga
 - HB
 - Rafrænt efni var skilgreint sem ápreifanlegt í Ölmú

Efnistegundir (Material types)

- Í samræmi við MARC21 skráningarsniðið (Library of Congress)
- Byggir á gildum í sætum 6 og 7 í LDR
- Eftirfarandi sjö bókfræðilegar efnistegundir eru skilgreindar í Ölmu:
 - Bækur (Books)
 - Tímarit (Journals)
 - Tölvuskrár (Computer files)
 - Kort (Maps)
 - Tónlist (Music Records)
 - Myndefni (Visual materials)
 - Blandað efni (Mixed materials)
- Eru leitarbærar og hægt að þrengja leitarniðurstöður eftir þeim

Skilgreining á efnistegundum

Fields that Identify the Bibliographic Material Type

LDR Position 6	LDR Position 7	Alma Bibliographic Material	Alma Material Type Term
a	a c d m	BK	Book
t		BK	Book
a	b i s	CR	Journal
c d i j		MU	Music
e f		MP	Map
g k r o		VM	Visual Material
m		CF	Computer File
p		MX	Mixed material
<Default>		BK	Book

[https://knowledge.exlibrisgroup.com/Alma/Product_Documentation/010Alma_Online_Help_\(English\)/010Getting_Started/050Alma_User_Interface_%E2%80%93_General_Information/Searching_in_Alma#Fields that Identify the Bibliographic Material Type](https://knowledge.exlibrisgroup.com/Alma/Product_Documentation/010Alma_Online_Help_(English)/010Getting_Started/050Alma_User_Interface_%E2%80%93_General_Information/Searching_in_Alma#Fields_that_Identify_the_Bibliographic_Material_Type)

Fræðslufundur skrásetjara 30. maí 2024

Tegundir viðfanga (resource types)

- Þrengri skilgreining en efnistegund
- Yfir 60 tegundir viðfanga skilgreindar í kerfinu
- Byggir á gildum í LDR og 008
- Viðbót við efnistegundina. Kemur ekki í stað hennar.
- Eru leitarbærar og hægt að þrengja leitarniðurstöður eftir þeim.
 - Getur verið mjög hjálplegt þegar leitað er að algengnum titilum og finna þarf ákveðna útgáfu af viðfangi.
- Er öflugt tól til skýrslugerða vegna þess að það er þrengra en efnistegundin.

Skilgreining á helstu tegundum viðfanga

Tegundir viðfanga (Resource types)	Sæti í LDR	Sæti í 008
Bók - ápreifanleg	6 = a OG 7 = m	23 =
Bók - rafræn	6 = a OG 7 = m	23 = o
Hljóð (ekki tónlist) - ápreifanlegt (hljóðbækur)	6 = i OG 7 = m	23 =
Hljóð (ekki tónlist) - rafrænt (hljóðbækur)	6 = i OG 7 = m	23 = o
Hljóðrituð tónlist - ápreifanleg	6 = j OG 7 = m	23 =
Hljóðrituð tónlist - rafræn	6 = j OG 7 = m	23 = o
Vörpunarmiðlar - ápreifanlegir (kvikmyndir - band eða diskar)	6 = g OG 7 = m	29 = OG 33 = v
Kort - ápreifanlegt	6 = e OG 7 = m	29 = OG 23 != e
Landabréfabók - ápreifanleg	6 = e OG 7 = m	29 = OG 23 = e
Nótur - ápreifanlegar	6 = c OG 7 = m	23 =
Nótur - rafrænar	6 = c OG 7 = m	23 = o
Tímarit - ápreifanlegt	6 = a OG 7 = s	23 = EÐA r
Tímarit - rafrænt	6 = a OG 7 = s	23 = o

- [Listi yfir helstu tegundir viðfanga í Handbók skrásetjara.](#)
- [Tæmandi listi yfir allar tegundir viðfanga í Ölmú](#)

L, Leitarniðurstöður

4 ☐

La cité des jarres / Arnaldur Indriðason ; traduit de l'islandais par Éric Boury.

Bók (Bók – ápreifanleg) texti; milliliðalaust; bindi Eftir Arnaldur Indriðason ([Paris] : Retrouvées, 2014.)

Efni: Erlendur Sveinsson--(sögupersóna) Íslenskar bókmenntir Sakamálasögur og fleiri

Búið til: 15/05/2022 17:19:59 GMT

Breytingardagsetning: 23/01/2024 03:16:44 GMT

Umfang: \$\$a 327 bls. ; 21 sm.

Tungumál: Franska

ISBN: 9782365590709

Færslunúmer: 001343030-354ilc_network

Ápreifanlegt

Rafrænt

Stafrænt

Vörsluaðili (1)

Aðrar upplýsingar

5 ☐

W bagnie / Arnaldur Indriðason ; przelozył Jacek Godek ; czyta Andrzej Ferenc.

Tónlist (Hljóð (ekki tónlist) – ápreifanlegt) talað mál; hljóð; hljómdiskur Eftir Arnaldur Indriðason ([Warszawa] : Biblioteka Akustyczna, 2014.)

Efni: Hljóðbækur Íslenskar bókmenntir Skáldsögur og fleiri

Búið til: 15/05/2022 18:09:04 GMT

Breytingardagsetning: 23/01/2024 03:15:38 GMT

Umfang: \$\$a 1 hljómdiskur (MP3) (7 klst. og 4 mín.).

Tungumál: Pólska

ISBN: 9788378781486

Færslunúmer: 001351317-354ilc_network

Ápreifanlegt

Rafrænt

Stafrænt

Vörsluaðili (1)

Aðrar upplýsingar

- Sést strax fyrir neðan titil og ábyrgðaraðild
- Fyrst efnistegund og svo tegund viðfangs
- Upplýsingar úr 33X sviðum í kjölfarið
- Hjálpar til við að átta sig fljótt á því hvers konar efni um ræðir

Möguleikar til að þrengja leitarniðurstöður

Flokkunarvalkostir «

Efnistegund

Bók (21)

Myndefni (6)

Tónlist (2)

Tegund viðfangs

Bók – áþreifanleg (7)

Bók – rafræn (14)

Hljóðrituð tónlist – á... (2)

Vörpunarmiðlar – áþ... (6)

Tungumál

Enska (28)

Íslenska (1)

Þýska (1)

Útgáfuár

1994 - 2000 (7)

2002 - 2008 (7)

2010 - 2013 (6)

2014 - 2022 (8)

- Alma býður ekki upp á mikla möguleika til að þrengja leitarniðurstöður
 - Hægt er að þrengja eftir efnistegundum og tegundum viðfanga ásamt tungumáli og útgáfuári
- Getur verið gagnlegt þegar leitarniðurstöður eru margar. T.d. þegar leitað er eftir titilum sem eiga við viðföng á mörgum mismunandi miðlum.

Hvaða máli skiptir þetta?

- Þegar byrjað er að skrá út frá færslusniði þarf ekki að leiða hugann mikið að þessu. Ef rétt færslusnið er valið ákvarðast efnistegund og tegund viðfangs sjálfkrafa
- Skrásetjarar verða að vera meðvitaðir um efnistegundir og tegundir viðfanga og gott er að ganga úr skugga um að þessi atriði séu rétt eftir að færsla vistast.
- Verður að hafa í huga ef verið er að afrita færslur eða styðjast við færslur fyrir sama titil á öðru útgáfuformi (t.d. ef rafbók eða hljóðbók er notuð sem fyrirmynd fyrir prentaða bók)

Ósamræmi og tiltektir

Flokkunarvalkostir «

Allir titlar (1 – 50 af 2.070) | þar sem (Tegund viðfangs jafngildir "Undefined")

Efnistegund

- Blandað efni (25)
- Bók (2)
- Myndefni (2042)
- Tónlist (1)

Tegund viðfangs

Óskilgreint (2070)

Tungumál

- ??? (1)
- Arabíska (3)
- Búlgarska (6)
- + Meira (38)

Útgáfuár

- 1958 - 2006 (350)
- 2007 - 2014 (348)
- 2015 - 2017 (261)
- + Meira (2)

Safnakjarni

Heimskjarni

☐ Velja allt Raða eftir : Útgáfudagur – hækkandi Önnur röðun eftir : Staða

☐

FBHFA safnfærsla (tæki og tól).

Myndefni (Óskilgreint)

Búið til: 15/05/2022 17:57:34 GMT

Breytingardagsetning: 01/02/2023 15:34:50 GMT

ÁþreifanlegtRafræntStafræntVörsluaðili (1)Aðrar upplýsingar

Tungumál: Ekkert af ofantöldu

Færslunúmer: 001616926-354ilc_network

☐

Hnefatafl.

Myndefni (Óskilgreint) **prívítt form; milliliðalaust; hlutur**
(Gloucestershire : History Craft Limited, [útgáfuárs ekki getið].)

Efni: Spil Hnefatafl Tafl og fleiri

Búið til: 15/05/2022 17:51:34 GMT

Breytingardagsetning: 22/01/2024 03:09:10 GMT

Umfang: \$Sa 1 spil (12 hvítir víkingar, 24 svartir víkingar, 1 kóngur, 1 skákborð úr hör) ; bæklingur með spilareglum.

ÁþreifanlegtRafræntStafræntVörsluaðili (1)Aðrar upplýsingar

Tungumál: Íslenska

Færslunúmer: 001617611-354ilc_network

- Safnfærslur flækjast fyrir
- Skráningaráð mun fara yfir verklag fyrir safnfærslur í haust

Ósamræmi og tiltektir

- Hét áður „raunsýni“ á leitir.is
- Ákveðið að breyta heiti í „spil“ til að gera skýrara fyrir notendur
- Tegund viðfangs „spil“ á leitir.is stemmir ekki 100% við tegund viðfangs „Óskilgreint“ í Ölmú
- Þar flokkast líka tegund viðfangs „þrívíður munur – ápreifanlegur“
- Því eru færslur á leitir.is sem flokkast sem spil en eru það ekki

SPIL

Hnefatafl.

Gloucestershire : History Craft Limited, útgáfuárs ekki getið

Leita að tiltækri þjónustu >

SPIL

FBHFA safnfærsla (tæki og tól).

Leita að tiltækri þjónustu >

Learning by logic.

Myndefni {Þrívíður munur – ápreifanlegur} **þrívítt form; milliliðalaust; hlutur** (Leicester : Invicta Plastics, 1980.)

Efni: Kubbar Leikföng Þroskaleikföng

Búið til: 15/05/2022 17:38:25 GMT

Breytingardagsetning: 21/03/2024 03:20:14 GMT

Umfang: \$\$a 60 rökkubbar + bæklingur.

Tungumál: Ekki ákvarðað

Færslunúmer: 000710918-354ilc_network

Ápreifanlegt

Rafrænt

Stafrænt

Vörsluaðili (2)

Aðrar upplýsingar

SPIL

Learning by logic.

Leicester : Invicta Plastics, 1980

Leita að tiltækri þjónustu >

Takk fyrir

kristin.l.bjornsdottir@landsbokasafn.is